

การพัฒนาการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

วรัญญา รักษ์ราชพิทักษ์¹

บทคัดย่อ

การพัฒนาการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงเจาะลึก (In-Dept Interview) โดยจำแนกกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่มดังต่อไปนี้คือ (1) ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของเทศบาลนครศรีธรรมราช จำนวน 3 คน (2) ประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีสรรพสามิตรอบเทศบาลนครศรีธรรมราช จำนวน 2 คน โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาดังต่อไปนี้คือ 1. เพื่อศึกษาการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของเทศบาลนครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของเทศบาลนครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 3. เพื่อศึกษาการแก้ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของเทศบาลนครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช และ 4. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของเทศบาลนครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า ปัจจุบันเทศบาลนครศรีธรรมราชยังไม่มีการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต มีเพียงการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย เพียงบางส่วน จึงอยากให้กระทรวงการคลังและกรมสรรพสามิตถ่ายโอนอำนาจให้เทศบาลนครศรีธรรมราช ในการดำเนินการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต และจะเกิดปัญหาความไม่เป็นธรรมในการจัดเก็บรายได้ รวมถึงความไม่เป็นธรรมในการจัดสรรรายได้ ไม่มีบุคลากรที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต และไม่มีความรู้ในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต ซึ่งจะต้องมีการจัดการประชุมปรึกษาหารือกับหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะดำเนินการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตก่อน และควรดำเนินการเตรียมสรรหาบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยรามคำแหง (หัวหมาก)

คำสำคัญ : ภาษีสรรพสามิต, เทศบาลนครนครศรีธรรมราช

บทนำ

ภาษีเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของประเทศวัตถุประสงค์หลักของรัฐบาลที่ต้องจัดเก็บภาษี จากประชาชนเพื่อนำภาษีมาใช้จ่ายในการพัฒนาประเทศ และยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดียิ่งขึ้นโดยรัฐบาลจะทำการจัดสรรเงินภาษีอากรไปใช้จ่ายในกิจกรรมต่างๆ ของรัฐ เช่น การจัดการดูแลและส่งเสริมสาธารณสุข การศึกษา การเกษตร การอุตสาหกรรม การสื่อสาร การพลังงาน การพาณิชย์ การรักษาความมั่นคงของประเทศ รวมถึงการพัฒนาชุมชนต่างๆ ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดีทั้งยังเป็นการสนับสนุนการสะสมเงินทุนสำรองภายในประเทศ เพื่อส่งเสริมรากฐานเศรษฐกิจที่มั่นคงอันเป็นประโยชน์ต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระยะยาว และมีบทบาทสำคัญการสร้างอนาคตทางเศรษฐกิจของประเทศชาติเงินภาษีที่ประชาชนเสียไปย่อมจะกลับคืนสู่ประชาชนทุกคน ดังนั้น ภาษีจึงเป็นภาระหน้าที่โดยตรงของคนไทยทุกคน หน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 ประกอบด้วย กรมสรรพากร กรมสรรพสามิต กรมศุลกากรและนอกจากนี้ยังมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่จัดเก็บภาษี บำรุงท้องถิ่น ซึ่งประกอบไปด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ และภาษีป้าย ภาษีบำรุงท้องถิ่นเป็นภาษีที่มีความสำคัญ คือ ส่งเสริมการกระจายอำนาจการปกครอง เพราะเป็นการเพิ่มอำนาจให้กับท้องถิ่นโดยตรงทำให้ท้องถิ่นมีรายได้ เป็นของตนเองซึ่งจะนำไปใช้จ่ายในการดำเนินงานได้โดยอิสระในระดับหนึ่ง โดยมีสภาท้องถิ่นเป็นผู้พิจารณาความเหมาะสมของการจ่ายรายได้ที่ได้จากภาษีบำรุงท้องถิ่นจะนำไปพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้วิจัยต้องศึกษาแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อนำผลการศึกษาไปเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติการของระบบการจัดเก็บรายได้ให้มีประสิทธิภาพแก่เทศบาลนครนครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ต่อไป

ทบทวนวรรณกรรม

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาการพัฒนาการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช สามารถแบ่งผลงานวิจัยเป็นหมวดหมู่ ดังนี้ (1) ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต (2) แนวทางในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตขององค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น และ (3) ความเห็นของผู้เสียภาษีต่อการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของภาครัฐ
ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต

ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตมีผลงานวิจัยดังนี้
(1) ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตพื้นที่สาขาในเขตภาคใต้ (2) การวิเคราะห์
ประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต (3) การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต
กรณีศึกษา : สำนักงานสรรพสามิตภาคที่ 3 (4) ความสามารถและความพยายามในการจัดเก็บภาษี
สรรพสามิต (5) ความสามารถและความพยายามในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต

เบญจมาศ หอมกระแจะ (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่องประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี
สรรพสามิตพื้นที่สาขาในเขตภาคใต้ มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี
สรรพสามิตของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขา ในเขตภาคใต้ (2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์
กับประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขา ในเขตภาคใต้
โดยเก็บข้อมูลจากสำนักงานสรรพสามิตจำนวน 30 พื้นที่สาขา ในเขตภาคใต้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์
ข้อมูลประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ วิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
ผลการศึกษาพบว่า ผลการศึกษาปัจจัยของหัวหน้าสาขา จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้
ด้านหลักการบริหาร ด้านประสบการณ์ ด้านการฝึกอบรมและพัฒนา และด้านการสร้างขวัญ
และกำลังใจ โดยรวมพบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งทุกด้าน ผลการศึกษา
ปัจจัยองค์การจำนวน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านนโยบาย ด้านอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ ด้านงบประมาณ
ด้านสภาพแวดล้อมการทำงาน ด้านการดำเนินงานการจัดเก็บ และด้านการติดตามและตรวจสอบ
โดยรวมพบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ยกเว้น ด้านอัตรากำลังเจ้าหน้าที่
มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าปัจจัยผู้นำ ได้แก่ ด้านความรู้
ด้านหลักการบริหาร ด้านประสบการณ์ ด้านการฝึกอบรมและพัฒนา และด้านการสร้างขวัญ
และกำลังใจ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
0.01 และปัจจัยองค์การ ได้แก่ ด้านนโยบาย ด้านอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ ด้านงบประมาณ
ด้านสภาพแวดล้อมการทำงาน ด้านการดำเนินงานการจัดเก็บ และด้านการติดตามและตรวจสอบ
มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
ข้อเสนอแนะ การศึกษาประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่
สาขา ในเขตภาคใต้ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับปัจจัยผู้นำและปัจจัยองค์การ เพราะมี
ความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีในทิศทางบวก

สถาพร เพิ่มสุข (2546) ได้ทำการศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างของระบบภาษีสรรพสามิตในประเทศไทย ซึ่งได้เลือกศึกษาเฉพาะภาษีที่มีความสามารถระดับสูงในการทำรายได้ให้แก่รัฐบาลคือ ภาษีน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน ภาษียาสูบ ภาษีสุราและเงินผลประโยชน์ และภาษีสุราแช่ชนิดเบียร์ โดยมุ่งศึกษาถึงประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของรัฐบาล บทบาทของภาษีสรรพสามิตในการหารายได้และการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ในการศึกษาทำการหาค่าสัดส่วนรายได้จากภาษีสรรพสามิตของรัฐบาล ซึ่งแสดงถึงความสามารถในการหารายได้ของภาษีสรรพสามิต ค่าสัดส่วนรายได้ภาษีสรรพสามิตของรัฐบาลต่อรายจ่ายที่ใช้ในการจัดเก็บภาษี และอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ ซึ่งแสดงถึงประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต รวมทั้งได้ทำการศึกษาถึงค่าความลอยตัวของภาษีสรรพสามิต (tax buoyancy) วัดจากการตอบสนองของรายได้ภาษีสรรพสามิตทั้งหมดที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) และค่าความยืดหยุ่นของภาษีสรรพสามิต (tax elasticity) วัดจากการตอบสนองอัตโนมัติของรายได้ภาษีสรรพสามิตที่มีต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)

วิไลลักษณ์ มัดทองหลวง (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา : สำนักงานสรรพสามิตภาคที่ 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการบริหารการจัดเก็บรายได้ภาษีสรรพสามิต โดยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา ซึ่งพิจารณาจากมุมมองหรือมิติทั้งสี่ด้าน ตามหลักการประเมินผลแบบสมดุลและครอบคลุมทุกด้าน (balance scorecard) เปรียบเทียบดัชนีวัด (KPI) ผลการศึกษาพบว่า สำนักงานสรรพสามิตภาคที่ 3 เป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการจัดเก็บรายได้ภาษีสรรพสามิตอยู่ในระดับดีเท่านั้น โดยมีมุมมองหรือมิติด้านที่ควรปรับปรุง คือ ด้านคุณภาพการให้บริการ ส่วนด้านอื่นๆสามารถนำไปใช้ในแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ที่วางไว้ได้ต่อไป

แนวทางในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีผลงานวิจัยดังนี้ (1) ภาษีสรรพสามิต : วิเคราะห์หลักการการจัดเก็บในประเทศไทย (2) แนวทางการจัดเก็บภาษีเพื่อการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย (3) วิเคราะห์การบริหารงานการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา : สำนักงานสรรพสามิตภาคที่ 4

จิตธาดา ธนะโสภณ (2545) ได้ทำการศึกษาเรื่องภาษีสรรพสามิต : วิเคราะห์หลักการการจัดเก็บในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดและหลักการการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต เพื่อวิเคราะห์การจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของไทยในปัจจุบันเกี่ยวกับประเภทสินค้าและบริการ และการคำนวณว่ามีความเหมาะสมสอดคล้องกับแนวคิดและหลักการนั้นหรือไม่ เพียงใด จากผลการศึกษาพบว่า การกำหนดประเภทสินค้าและบริการเพื่อการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตจะอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ 4

ประการ กล่าวคือ ลักษณะหรือสินค้าบริการนั้น จะต้อง (1) ควบคุมหรือจำกัดการบริโภคและเป็นอันตรายต่อสุขภาพ (2) มีลักษณะฟุ่มเฟือย (3) เป็นสินค้าที่ได้รับประโยชน์เป็นพิเศษจากกิจการของรัฐ (4) หลักเบ็ดเตล็ด เช่น ความต้องการรายได้หรือเพื่อควบคุมสิ่งแวดล้อม ซึ่งการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของสินค้าและบริการทั้ง 17 ชนิดของไทย ส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ดังกล่าว มีเพียงสินค้าเครื่องปรับอากาศที่โดยลักษณะความจำเป็นในการใช้สอยจากสินค้านั้นเปลี่ยนไปตามสภาพแวดล้อม จากความเป็นสินค้าฟุ่มเฟือย แต่สิ่งแวดล้อมและการดำรงชีวิตเปลี่ยนไป เครื่องปรับอากาศจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพในด้านความเป็นอยู่และการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การศึกษายังพบปัญหาเกี่ยวกับการคำนวณภาษีในบางกรณี เช่น เรื่องราคาขายและความเหมาะสมของอัตราภาษี

ณัฐพร รอดเจริญ (2556) ได้ทำการศึกษาเรื่องแนวทางการจัดเก็บภาษีเพื่อการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อย่างไรก็ตาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการถ่ายโอนอำนาจมานั้น ก็ย่อมที่จะต้องมีโอกาสในทางการคลัง ในประการที่จะต้องมีแหล่งรายได้เป็นของตนเองเพื่อใช้ในการดำเนินการได้เต็มศักยภาพและเป็นอิสระ โดยไม่พึ่งพิงงบประมาณที่ได้รับจากส่วนกลางแต่เพียงอย่างเดียว อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาพบว่า การดำเนินการจัดการศึกษาประสบปัญหาในด้านรายได้ เนื่องจากงบประมาณที่จัดสรรมาให้ในลักษณะเงินอุดหนุนภารกิจการศึกษา มีจำนวนไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องกับสภาพโครงสร้างการดำเนินงานของท้องถิ่น เป็นเหตุให้การจัดทำบริการสาธารณะด้านการศึกษาไม่สามารถดำเนินการได้เต็มตามศักยภาพเท่าที่ควร จึงมุ่งศึกษาสาเหตุของปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้น เพื่อให้ทราบแนวทางการกำหนดรูปแบบภาษีเพื่อการศึกษาในองค์ประกอบของโครงสร้างภาษีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะนำไปใช้ในการจัดเก็บภาษี

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องที่นำมากล่าวไว้ข้างต้นยังไม่สามารถตอบคำถามที่ว่า ทำอย่างไรจึงจะเกิดการพัฒนากิจการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้อย่างชัดเจน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อศึกษาการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนากิจการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อศึกษาการแก้ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนากิจการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนากิจการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชว่าเป็นอย่างไร

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับการพัฒนาการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชในเรื่องต่างๆดังนี้

1. การจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นอย่างไรบ้าง

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจุบันเทศบาลนครนครศรีธรรมราชยังไม่มีการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต มีเพียงการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย เพียงบางส่วน จึงอยากให้กระทรวงการคลังและกรมสรรพสามิตถ่ายโอนอำนาจให้เทศบาลนครนครศรีธรรมราช ในการดำเนินการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต อีกทั้งในเขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราช มีสถานประกอบการจำนวนมากที่ต้องเสียภาษีสรรพสามิต จะทำให้มีรายได้ในการพัฒนาท้องถิ่นมากขึ้น ส่วนผู้ประกอบการร้านค้า เสียภาษีสรรพสามิตและภาษีอื่นๆในระบบอยู่แล้ว จึงไม่มีผล ถ้าเทศบาลนครนครศรีธรรมราชเป็นผู้จัดเก็บภาษีสรรพสามิต

2. การจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีปัญหา/อุปสรรค อย่างไรบ้าง

ผลการวิจัยพบว่า ถ้าเทศบาลนครนครศรีธรรมราชเป็นผู้จัดเก็บภาษีสรรพสามิตจะทำให้เกิดปัญหาในเรื่องกฎหมายและ พ.ร.บ.ที่กระจายอำนาจให้ท้องถิ่น หรือเทศบาลนครนครศรีธรรมราชเป็นผู้จัดเก็บภาษีสรรพสามิต นอกจากนั้นยังมีปัญหาความไม่เป็นธรรมในการจัดเก็บรายได้ รวมถึงความไม่เป็นธรรมในการจัดสรรรายได้ อีกปัญหาที่สำคัญในการทำงานคือ ไม่มีบุคลากรที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต ไม่มีความรู้ในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต เมื่อมีการจัดสรรบุคลากรใหม่ ทำให้บุคลากรไม่มีประสบการณ์ในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต และผู้ประกอบการขาดความเชื่อมั่นในการจัดเก็บของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

3. การจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการแก้ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นอย่างไรบ้าง

ผลการวิจัยพบว่า ก่อนอื่นต้องมีการจัดการประชุมประชาพิจารณ์กับหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะดำเนินการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตก่อน และควรดำเนินการเตรียมสรรหาบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต ในการทำงานนั้น จะต้องบูรณาการระหว่างกรมสรรพสามิตกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาลนครนครศรีธรรมราช) ในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต และเทศบาลนครนครศรีธรรมราชต้องหาความรู้และข้อมูลเพิ่มเติมในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต ในช่วงแรกจำเป็นต้องให้กรมสรรพสามิตเป็นผู้กำกับให้ความรู้ เป็นเหมือนพี่เลี้ยงให้เทศบาลนครนครศรีธรรมราช

4. ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของเทศบาลนคร นครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการวิจัยพบว่า ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อปรึกษาหารือร่วมกัน ในการนำปัญหา อุปสรรคมาแก้ไข หรือทำ MOU เพื่อแลกเปลี่ยนและถ่ายโอนองค์ความรู้ ถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ ซึ่งในช่วงแรกเปรียบเทียบให้กรมสรรพสามิตเป็นเหมือนพี่เลี้ยงให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้มีความแข็งแกร่งในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต และมีผลสัมฤทธิ์ที่อยากให้กรมสรรพสามิตจัดเก็บภาษีสรรพสามิตตามเดิม ไม่ต้องแบ่งกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้ท้องถิ่นเกิดปัญหาในการจัดเก็บภาษี ทำให้มีการทำงานที่ซ้ำซ้อนได้ นอกจากนั้นควรมีการนำเงินรายได้ที่ได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตมาพัฒนาท้องถิ่น พัฒนาสาธารณูปโภคอย่างเต็มที่ เนื่องจากประชาชนมีความเดือดร้อนเป็นอย่างมาก ต้องการให้เทศบาลนครนครศรีธรรมราชนำเงินมาพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุด ส่วนด้านผู้ประกอบการร้านค้าเสนอแนะว่าควรมีการจัดการให้ความรู้เพื่อให้ผู้ประกอบการและร้านค้าต่างๆ เข้าใจในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยข้างต้นจะเห็นได้ว่า ผลงานวิจัยมีความสอดคล้องกับทฤษฎีระบบ (System Theory) ของอิสตัน โดยมีปัจจัยนำเข้าคือ การเรียกร้องของประชาชนที่อยากให้เทศบาลนครนครศรีธรรมราชเป็นผู้จัดเก็บภาษีสรรพสามิต รวมถึงการสนับสนุนของประชาชนที่อยากให้เทศบาลนครนครศรีธรรมราชจัดเก็บภาษีสรรพสามิต และนำเงินรายได้ภาษีมาพัฒนาท้องถิ่น และมีปัจจัยนำออกคือ การพัฒนาโดยการให้เทศบาลนครนครศรีธรรมราชเป็นผู้จัดเก็บภาษีสรรพสามิต โดยกรมสรรพสามิตถ่ายโอนอำนาจ โดยมีการออกกฎหมายและ พ.ร.บ.ให้หน่วยงานท้องถิ่น เทศบาลนครนครศรีธรรมราช จัดเก็บภาษีสรรพสามิต โดยมีการปฏิสัมพันธ์กับสภาพสังคม สิ่งแวดล้อม ซึ่งได้แก่ สภาพสังคมเมือง พฤติกรรมการเสียภาษีของประชาชน และสถานประกอบการต่างๆภายในเขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราช รวมถึงผลสะท้อนอันเนื่องมาจากการพัฒนาการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช อันจะนำไปสู่การสนับสนุนเรียกร้องใหม่ต่อระบบการเมือง เพื่อให้เทศบาลนครนครศรีธรรมราชเป็นผู้จัดเก็บภาษีสรรพสามิต ดังนั้น การพัฒนาการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของเทศบาลนครนครศรีธรรมราชจึงสอดคล้องกับทฤษฎีดังกล่าวข้างต้น ผลการวิจัยข้างต้นยังสอดคล้องกับแนวคิดของของบุญเกียรติ การระเวกพันธุ์และคณะ

การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นรูปแบบที่มีความสำคัญและสอดคล้องกับหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยมากที่สุด ได้มีการการบัญญัติรับรองการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญ ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้มีการบัญญัติรับรองไว้ดังนี้

1. บัญญัติหลักการการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในมาตรา 281 ว่า รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่

2. บัญญัติหลักการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในมาตรา 282 ว่า การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำเท่าที่จำเป็นและมีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ชัดเจน สอดคล้องและเหมาะสมกับรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยต้องเป็นไปเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม

3. บัญญัติความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในมาตรา 283 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น และย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ โดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับการพัฒนาของจังหวัดและประเทศเป็นส่วนรวมด้วย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีความเข้มแข็งในการบริหารงานได้โดยอิสระและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาระบบการคลังท้องถิ่นให้จัดบริการสาธารณะได้โดยครบถ้วนตามอำนาจหน้าที่ จัดตั้งหรือร่วมกันจัดตั้งองค์การเพื่อการจัดทำบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าเป็นประโยชน์ และให้บริการประชาชนอย่างทั่วถึง

4. กำหนดรูปแบบสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นในมาตรา 284 ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

- สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง
- คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน หรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น
- การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ
- สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี (บุญเกียรติ การะเวกพันธุ์, 2558, หน้า 2)

และทฤษฎีการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ ของบุญเกียรติ การะเวกพันธุ์และคณะ

หลักใหญ่ของการจัดการภาครัฐแนวใหม่ คือ การเปลี่ยนระบบราชการที่เน้นระเบียบและขั้นตอนไปสู่การบริหารแบบใหม่ซึ่งเน้นผลสำเร็จและความรับผิดชอบต่อ รวมทั้งใช้เทคนิคและวิธีการของเอกชนมาปรับปรุงการทำงาน

Hood เห็นว่าสิ่งที่เรียกว่า “การจัดการภาครัฐแนวใหม่” มีหลักสำคัญ 7 ประการ คือ

1. จัดการโดยนักวิชาชีพที่ชำนาญการ (Hands-on professional management) หมายถึงให้ผู้จัดการมืออาชีพได้จัดการด้วยตัวเอง ด้วยความชำนาญ โปรงใส และมีความสามารถในการใช้ดุลพินิจ เหตุผลก็เพราะเมื่อผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายแล้ว ก็จะไม่เกิดความรับผิดชอบต่อการตรวจสอบจากภายนอก

2. มีมาตรฐานและการวัดผลงานที่ชัดเจน (Explicit standards and measures of performance) ภาครัฐจึงต้องมีจุดมุ่งหมายและเป้าหมายของผลงาน และการตรวจสอบจะมีได้ก็ต้องมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน

3. เน้นการควบคุมผลผลิตที่มากขึ้น (Greater emphasis on output controls) การใช้ทรัพยากรต้องเป็นไปตามผลงานที่วัดได้ เพราะเน้นผลสำเร็จมากกว่าระเบียบวิธี

4. แยกหน่วยงานภาครัฐออกเป็นหน่วยย่อยๆ (Shift to disaggregation of units in the public sector) การแยกหน่วยงานใหญ่ออกเป็นหน่วยงานย่อยๆ ตามลักษณะสินค้าและบริการที่ผลิต ให้เงินสนับสนุนแยกกัน และติดต่อกันอย่างเป็นอิสระ

5. เปลี่ยนภาครัฐให้แข่งขันกันมากขึ้น (Shift to greater competition in the public sector) เป็นการเปลี่ยนวิธีทำงานไปเป็นการจ้างเหมาและประมูล เหตุผลก็เพื่อให้ฝ่ายที่เป็นปรปักษ์กัน (rivalry) เป็นกุญแจสำคัญที่จะทำให้ต้นทุนต่ำและมาตรฐานสูงขึ้น

6. เน้นการจัดการตามแบบภาคเอกชน (Stress on private sector styles of management practice) เปลี่ยนวิธีการแบบข้าราชการไปเป็นการยืดหยุ่นในการจ้างและให้รางวัล

7. เน้นการใช้ทรัพยากรอย่างมีวินัยและประหยัด (Stress on greater discipline and parsimony in resource use) วิธีนี้อาจทำได้ เช่น การตัดค่าใช้จ่าย เพิ่มวินัยการทำงาน หยุดยั้งการเรียกร้องของสหภาพแรงงาน จำกัดต้นทุนการปฏิบัติ เหตุผลก็เพราะต้องการตรวจสอบความต้องการใช้ทรัพยากรของภาครัฐ และ “ทำงานมากขึ้นโดยใช้ทรัพยากรน้อยลง” (do more with less) (บุญเกียรติ การะเวกพันธุ์, 2558, หน้า 3)

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐพร รอดเจริญ (2556) ได้ทำการศึกษาเรื่องแนวทางการจัดเก็บภาษีเพื่อการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อย่างไรก็ตาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการถ่ายโอนอำนาจมานั้น ก็ย่อมที่จะต้องมียุทธศาสตร์ในทางการคลัง ในประการที่จะต้องมียุทธศาสตร์ได้เป็นของตนเองเพื่อใช้ในการดำเนินการได้เต็มศักยภาพและเป็นอิสระ โดยไม่พึ่งพิงงบประมาณที่ได้รับจากส่วนกลางแต่เพียงอย่างเดียว อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาพบว่า การดำเนินการจัดการศึกษาประสบปัญหาในด้านรายได้ เนื่องจากงบประมาณที่จัดสรรมาให้ในลักษณะเงินอุดหนุนภารกิจการศึกษา มีจำนวนไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องกับสภาพโครงสร้างการ

ดำเนินงานของท้องถิ่น เป็นเหตุให้การจัดทำบริการสาธารณะด้านการศึกษาไม่สามารถดำเนินการได้เต็มตามศักยภาพเท่าที่ควร จึงมุ่งศึกษาสาเหตุของปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้น เพื่อให้ทราบแนวทางการกำหนดรูปแบบภาษีเพื่อการศึกษาในองค์ประกอบของโครงสร้างภาษีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะนำไปใช้ในการจัดเก็บภาษี

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช สามารถตอบคำถามถึง การจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการดำเนินการอย่างไร มีปัญหาและอุปสรรคอะไร และมีแนวทางในการแก้ปัญหาและอุปสรรคและแนวทางในการพัฒนาการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชอย่างไร แต่ยังไม่ได้เจาะลึกถึงความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนั้นเพื่อเป็นการพัฒนาการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จึงขอเสนอให้ผู้ที่สนใจจะทำวิจัยในเรื่องความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

บรรณานุกรม

- เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสวีธรรม. (2529). **การคลังว่าด้วยการจัดสรรและการกระจาย** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จิตธาดา ธณะโสภณ. (2545). **ภาษีสรรพสามิต:วิเคราะห์แนวคิดหลักการการจัดเก็บในประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
- จุมพล ริมสาคร. (2541). **กฎหมายภาษีสรรพสามิต** (พิมพ์ครั้งที่ 1). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ชลลดา ทวีวิจิตรกุล. (2551). **วิเคราะห์การบริหารงานจัดเก็บภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษา : สำนักงานสรรพสามิตภาคที่ 4**. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ญาณิ์ เบญจสัตย์กุล. (2546). **ความสามารถและความพยายามในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต**. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง

- ฐาปณี อินทรชัย, วิไล ตันตินันท์ธนา และรังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2541). การบริหารงาน
สรรพสามิต (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ณัฐพร รอดเจริญ. (2556). **แนวทางการจัดเก็บภาษีเพื่อการศึกษาขององค์กรปกครอง
 ส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต,
 มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- บุญเกียรติ การะเวกพันธุ์. **การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น**. ค้นเมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2561.
 จาก <http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title>
- เบญมาศ หอมกระแจะ. (2559). **ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของสำนักงาน
 สรรพสามิตพื้นที่สาขา ในเขตภาคใต้**. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต,
 มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
- ประภาศ คงเอียด. (2542). **คำอธิบายกฎหมายสรรพสามิต** (พิมพ์ครั้งที่ 1).
 กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม.
- พิมลรัตน์ มาเจริญ. (2551). **ความสามารถและความพยายามในการจัดเก็บภาษี
 สรรพสามิต**. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ภาสินี กิจพ่อค้า. (2541). **เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายเกี่ยวกับภาษีสรรพสามิต**.
 นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ. (2553). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐประศาสนศาสตร์**
 กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์.
- วิกิพีเดีย. (2561). **เทศบาลนครนครศรีธรรมราช**. ค้นเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2561. จาก
<https://th.wikipedia.org/wiki/>